

Projektowane zmiany w zakresie zasad dochodzenia roszczeń cywilnych

W dniu 1 lutego 2017 r. Ministerstwo Sprawiedliwości poinformowało, iż przygotowuje projekt zmian w zakresie zasad dochodzenia roszczeń cywilnoprawnych. Warto przyrzeć się projektowanym regulacjom, gdyż będą one miały istotne znaczenie zarówno dla wierzycieli, jak i dłużników.

Zmiany te miałyby polegać na:

1) wprowadzeniu zasady, zgodnie z którą sąd rozpoznający sprawę zobowiązany będzie z urzędu ustalić, czy roszczenie jest przedawnione;

Jeśli roszczenie będzie przedawnione, sąd oddali powództwo. W skutek tego dłużnik nie będzie zobligowany do zapłaty kwoty żądanej przez wierzyciela. W aktualnym stanie prawnym sąd ustala, czy wierzytelność jest przedawniona tylko na zarzut zgłoszony przez dłużnika.

2) skróceniu ogólnego terminu przedawnienia roszczeń majątkowych z 10 lat do 6 lat (art. 118 kc);

Zgodnie z obecnym brzemieniem art. 118 kc, jeśli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat 10, a dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz o roszczeń o świadczenia okresowe – termin ten wynosi 3 lata. Skrócenie terminu ma dotyczyć maksymalnego 10-letniego okresu przedawnienia, i ma wynosić 6 lat.

3) skróceniu terminu przedawnienia roszczeń, które zostały stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub ugodą;

Obecnie wierzyciel ma 10 lat na to, aby wyegzekwować od dłużnika kwotę, która wynika z prawomocnego orzeczenia sądu (w tym sądu polubownego) lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju, jak również roszczeń stwierdzonych ugodą zawartą przed sądem, w tym sądem polubownym, albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd (art. 125 kc). Proponuje się, aby skrócić ten okres do 3 lat. Zdaniem Ministerstwa Sprawiedliwości jest to wystarczający czas na podjęcie przez wierzyciela czynności egzekucyjnych wobec dłużnika.

4) modyfikacji skutków przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia, po którym termin przedawnienia zaczyna biec na nowo;

Aktualnie przerwę taką powoduje uznanie roszczenia przez dłużnika, wszczęcie mediacji pomiędzy stronami, lub każda czynność wierzyciela przed sądem, w tym sądem polubownym, lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń czynności, przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 kc). Natomiast zgodnie z art. 124 kc, po każdym przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie na nowo. Projekt Ministerstwa Sprawiedliwości nie zmienia tych zasad w przypadku uznania roszczenia przez dłużnika oraz mediacji. Natomiast podjęcie czynności przed sądem (np. zawezwanie do próby ugodowej) nie prowadziłoby już do przerwy w biegu terminu przedawnienia, lecz do wstrzymania zakończenia jego biegu – termin przedawnienia biegłby, nie mógłby jednak upłynąć wcześniej niż w terminie 6 miesięcy od prawomocnego zakończenia postępowania wszczętego wskutek tych czynności.

5) przemodelowaniu zasad ustalenia początku i końca biegu przedawnienia;

Obecnie za początek biegu przedawnienia przyjmuje się moment wymagalności roszczenia. Natomiast według projektu początkiem biegu przedawnienia będzie dzień, w którym wierzyciel dowiedział się o roszczeniu oraz o osobie zobowiązanej z tytułu tego roszczenia. Jako koniec biegu przedawnienia przyjęty ma zostać ostatni dzień roku kalendarzowego, w którym upływa termin przedawnienia.

6) modyfikacji zasad przeprowadzenia egzekucji komorniczej z rachunku bankowego;

Od 8 września 2016 r. komornik może zająć rachunek bankowy dłużnika drogą elektroniczną. Obecnie banki są zobowiązane do bezzwłocznego przekazania zajętej kwoty komornikowi, co uniemożliwia podjęcie przez dłużnika obrony, nawet jeśli zajęcie jest bezzasadne, gdyż dług został uregulowany lub roszczenie jest przedawnione. Zgodnie z projektem, posiadacz rachunku zostanie niezwłocznie powiadomiony przez bank o zajęciu rachunku. Kwota, którą zajął komornik, nie trafi jednak na konto komornika wcześniej niż po upływie 14 dni. To okres, w którym dłużnik będzie mógł wnieść powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, co umożliwi wyjaśnienie sprawy. Przewiduje się również, że powyższe nie będzie możliwe, gdy przedmiotem egzekucji komorniczej z rachunku bankowego będą alimenty lub renta. Wtedy bank bezzwłocznie przekaże zajętą kwotę komornikowi.

Autor:

Jacek Klempous - aplikant radcowski, CWW Kancelaria Prawnicza sp.k.

Data: 2017-03-01